

Nr 68

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag rörande beredskapslagring av olja, såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 19 oktober 1962 dagtecknad proposition, nr 194, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna av föredragande departementschefen enligt samma protokoll förordade riktlinjer rörande beredskapslagring av olja;

dels ock antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 343) om oljelagring m. m.;

2) förordning om ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 344) om oljeavgift m. m.; samt

3) förordning om ändring i förordningen den 5 december 1958 (nr 575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Propositionen har hänvisats till bevillningsutskottet såvitt avser förslagen under 2) och 3) här ovan och i övrigt till lagutskott.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framlägges ett program för fortsatt beredskapslagring av mineraloljor under sjuårsperioden 1963—1969. Liksom under innevarande lagringsperiod skall ansvaret för programmets genomförande åvila oljebranschen och storkonsumenterna av olja. Den för jordbrukets traktorer erforderliga lagringen föreslås inordnad i lagringsprogrammet. Bindande regler införes beträffande lokaliseringen av de skyddade lagringsutrymmena. Genom propositionen föreslås sådana ändringar i förordningarna om oljelagring och om oljeavgift som betingas av programmets genomförande. Härjämte föreslås följdändringar i förordningen om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Den genomsnittliga årskostnaden för ifrågavarande beredskapslagring har i 1961 års priser beräknats till 112 milj. kronor. Av dessa förordas 53 milj. kronor böra finansieras prisivägen. Återstående 59 milj. kronor skall utgå till de lagringsskyldiga i form av statliga ränte- och amorteringsfria lån, vilka föreslås indexreglerade.

De till bevillningsutskottet hänvisade *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

**förordning om ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 344)
om oljeavgift m. m.**

Härigenom förordnas, att 2, 3 och 5 §§ förordningen den 31 maj 1957 om oljeavgift m. m. skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Lagringsskyldig är pliktig att till staten erlægga oljeavgift,

a) om han erhåller — — — — —
b) om han, utan erhållen dispens, försummar skyldighet, som nyss är sagd.

Lagringsskyldig är pliktig att till staten erlægga oljeavgift,

b) om han, utan erhållen dispens, försummar skyldighet, som nyss är sagd, *eller skyldighet att förvara olja i utrymmen, som han äger eller över vilka han eljest förfogar.*

Oljeavgift utgår — — — — — andra stycket.

3 §.

Oljeavgiften beräknas — — — — — hel månad.

Oljeavgiften utgör för kubikmeter och år
för *bensin och fotogen tjuguatta* kronor,
för *motorbrännolja och eldningsolja 1 tjuguen* kronor samt

för övriga slag av eldningsolja *tjugusju* kronor

eller, såvitt rör olja som skall lagras i bergrum eller på därmed jämförligt sätt, nämnda belopp ökade med sex kronor.

För månad — — — — — angivna belopp.

Oljeavgiften utgör för kubikmeter och år
för *motorbensin trettiofem* kronor,
för *fotogen trettioen* kronor,
för *motorbrännolja tjugusex* kronor,

för *eldningsolja 1 och 2 tjugufyra* kronor samt
för övriga slag av eldningsolja *tjugufem* kronor

eller, såvitt rör olja som skall lagras i bergrum eller på därmed jämförligt sätt, nämnda belopp ökade med sex kronor.

5 §.

I fall, som avses i 2 § första stycket b), beräknas oljeavgiften efter den brist, som *framgår* av avgiven uppgift varigenom bristen först yppats, eller, om bristen upptäckts vid undersökning, den brist, som därvid konstaterats.

I fall, som avses i 2 § första stycket b), beräknas oljeavgiften efter den brist, som *framkommer i samband med granskning* av avgiven uppgift varigenom bristen först yppats, eller, om bristen upptäckts vid *särskild* undersökning, den brist, som därvid konstaterats.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Oljeavgift skall — — — — — en månad.
 Sker ej — — — — — samma tidpunkt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963. Under år 1963 skall dock med avseende på oljeavgiftens storlek äldre bestämmelser gälla.

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 5 december 1958 (nr 575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Härigenom förordnas, att 1 § och 7 § 3 mom. förordningen den 5 december 1958 om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m. skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

1 §.

1 mom. Skattskyldig, som under de beskattningsår för vilka taxering i första instans verkställes åren 1959—1966 för stadigvarande bruk i rörelse färdigställer anläggning i berg- rum för lagring av mineralolja eller annan anläggning för lagring av mineralolja, som innefattar skäligt skydd mot förstöring genom bomb- anfall eller beskjutning, äger att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för avskrivning å anskaffningskostnaden för anläggningen på sätt nedan i 2 § stadgas. Avdrag för avskrivning som nu sagts medges endast om anlägg- ningen har en volym av minst 1 000 m³ och anläggningen godkänts av riksnämnden för ekonomisk försvars- beredskap.

1 mom. Skattskyldig, som under de beskattningsår för vilka taxering i första instans verkställes åren 1959—1973 för stadigvarande bruk i rörelse färdigställer anläggning i berg- rum för lagring av mineralolja eller annan anläggning för lagring av mineralolja, som innefattar skäligt skydd mot förstöring genom bomb- anfall eller beskjutning, äger att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för avskrivning å anskaffningskostnaden för anläggningen på sätt nedan i 2 § stadgas. Avdrag för avskrivning som nu sagts medges endast om an- läggningen har en volym av minst 1 000 m³ och anläggningen godkänts av överstyrelsen för ekonomisk för- svarsberedskap.

Skattskyldig, som — — — — — kan företes.

I anskaffningskostnaden — — — — — körplaner o. dyl.

2 mom. Det åligger riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att på ansökan av skattskyldig pröva, huruvida anläggning, som i 1 mom. avses, kan godkännas som skyddad anläggning samt att — om så är för- hållandet — utfärda intyg härom. I intyget skall jämväl angivas anlägg-

2 mom. Det åligger överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap att på ansökan av skattskyldig pröva, huruvida anläggning, som i 1 mom. avses, kan godkännas som skyddad anläggning samt att — om så är för- hållandet — utfärda intyg härom. I intyget skall jämväl angivas anlägg-

(Nuvarande lydelse)

ningens volym, tidpunkten för dess färdigställande ävensom uppgifter, som äro erforderliga för dess identifiering.

7 §.

3 mom. Det åligger riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att utfärda intyg utvisande den lagermängd, som enligt vad i 1 mom. sägs skall anses utgöra skattskyldigs tvångslager, samt huruvida den skattskyldige fullgjort sin lagringsskyldighet. Sådant intyg skall riksnämnden senast den 1 april under taxeringsåret tillställa dels den skattskyldige dels ock länsstyrelsen för att överlämnas till den taxeringsnämnd som har att taxera den skattskyldige till statlig inkomstskatt.

(Föreslagen lydelse)

ningens volym, tidpunkten för dess färdigställande ävensom uppgifter, som äro erforderliga för dess identifiering.

7 §.

3 mom. Det åligger överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap att utfärda intyg utvisande den lagermängd, som enligt vad i 1 mom. sägs skall anses utgöra skattskyldigs tvångslager, samt huruvida den skattskyldige fullgjort sin lagringsskyldighet. Sådant intyg skall överstyrelsen senast den 1 april under taxeringsåret tillställa dels den skattskyldige dels ock länsstyrelsen för att överlämnas till den taxeringsnämnd som har att taxera den skattskyldige till statlig inkomstskatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen till ändringar i förordningarna om oljeavgift och avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll (se prop. s. 50—51).

I anledning av propositionen har väckts följande *motioner*, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 766 av herr *Hagberg m. fl.* och II: 927 av herr *Bohman m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte, med ändring av de riktlinjer rörande beredskapslagring av olja som föreslagits i proposition nr 194, uttala,

att staten skall helt svara för investeringskostnaderna för skyddade lagringsanläggningar;

att staten, oavsett hur kostnaderna kommer att fördelas, i varje fall skall stå risken för kostnader överstigande 200 kr. per m³ skyddat utrymme;

samt att investeringskostnaderna för oskyddade lagringsanläggningar skall fördelas så, att staten liksom hittills svarar för 60 procent och de lagringsskyldiga för 40 procent;

2) de likalydande motionerna I: 767 av herrar *Isacson* och *Virgin* samt II: 928 av herr *Stiernstedt m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning enligt i motionerna angivna riktlinjer om beredskapslagring av drivmedel för jordbrukets traktorer; ävensom

3) de likalydande motionerna I: 768 av herr *Stefanson m. fl.* och II: 929 av herr *von Sydow m. fl.*, vari hemstälts,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 194 måtte besluta en sådan utformning av finansieringssystemet, att ränte- och amorteringsfria lån för tvångslagringen av tunga och lätta eldningsolja utgår liksom hittills med 60 procent av de beräknade totala kapitalkostnaderna.

Motionerna har hänvisats till bevillningsutskottet, i vad de avser ändringar i förordningen om oljeavgift m. m. och i förordningen om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar m. m. samt i övrigt till lagutskott.

Beträffande de skäl, som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 766, I: 767 och II: 929.

Utskottet. I propositionen nr 194 framlägges ett program för fortsatt beredskapslagring av mineralolja under sjuårsperioden 1963—1969. Förslagen i propositionen bygger på ett av 1961 års oljelagringskommitté avgivet betänkande, vilket varit föremål för remissbehandling. De lagringsmål, som uppställts i programmet, har bestämts under beaktande av behoven dels vid krigstillstånd och dels vid olika avbrott i oljetillförseln under fredstid. Den genomsnittliga årskostnaden för ifrågavarande beredskapslagring kan beräknas till 112 milj. kronor enligt 1961 års priser. Lagringsskyldigheten under år 1963 beräknas omfatta något över 30 oljehandelsföretag och ett 100-tal storförbrukare.

De föreslagna ändringarna i gällande författningar rörande oljelagringen har vidtagits med utgångspunkt från att den nuvarande uppbyggnaden av reglerna för oljelagring i stort sett kan bibehållas för den kommande lagringsperioden. Erfarenheterna från den senaste oljelagringsperioden har emellertid motiverat vissa ändringar och tillägg till förordningen om oljelagring m. m. och förordningen om oljeavgift m. m. Förordningen om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar m. m. föreslås vidare ändrad så att den blir tillämplig även under den föreslagna lagringsperioden.

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen har propositionen hänvisats till bevillningsutskottets behandling endast såvitt angår föreslagna ändringar i förordningarna om oljeavgift m. m. och om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar m. m. Propositionen i övrigt, d. v. s. de föreslagna riktlinjerna för lagringsskyldigheten — innefattande lagringsprogrammet och finansieringsformen — ävensom förslaget till ändring i förordningen om oljelagring m. m. har hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet.

Andra lagutskottet har i utlåtande nr 45 tillstyrkt propositionen i vad den hänvisats till lagutskott.

Enligt 2 § förordningen om oljeavgift m. m. skall oljeavgift erläggas av den som erhållit dispens från lagringsskyldighet liksom av den som utan

dispens försummar att hålla lager. I propositionen föreslås en tilläggsbestämmelse, som möjliggör uttagande av oljeavgift av den som inlagrar olja hos annan utan att ha erhållit vederbörlig dispens härför. De i 3 § fastställda oljeavgifterna föreslås reviderade med hänsyn till rådande oljepriser och kostnader för byggande av lagringsutrymmen. Oljeavgiften föreslås skola utgå med 35 kronor för motorbensin, 31 kronor för fotogen, 26 kronor för motorbrännolja, 24 kronor för eldningsolja 1 och 2 samt 25 kronor för övriga slag av eldningsolja, allt beräknat efter kubikmeter och år. Då fråga är om skyddad lagring, skall enligt förslaget avgiften liksom för närvarande förhöjas med sex kronor per kubikmeter. Till undanröjande av nu bestående oklarhet föreslås en mindre ändring i 5 § i förordningen.

Utskottet tillstyrker för sin del att oljeavgift skall utgå i enlighet med vad som föreslagits i propositionen. Ej heller har utskottet något att erinra mot övriga ändringar i förordningen om oljeavgift m. m. och i förordningen om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar m. m.

De i anledning av propositionen väckta motionerna innefattar i allt väsentligt yrkanden, som hänskjutits till lagutskott, och har således inte blivit föremål för prövning i bevillningsutskottet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 194, såvitt densamma hänvisats till bevillningsutskottet, antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om ändring i förordningen den 31 maj 1957 (nr 344) om oljeavgift m. m.;

2) förordning om ändring i förordningen den 5 december 1958 (nr 575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.;

B. att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 766 av herr Hagberg m. fl. och II: 927 av herr Bohman m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 767 av herrar Isacson och Virgin samt II: 928 av herr Stiernstedt m. fl., ävensom

3) de likalydande motionerna I: 768 av herr Stefanson m. fl. och II: 929 av herr von Sydow m. fl.,

mätte, såvitt desamma hänvisats till bevillningsutskottet, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 4 december 1962

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Söderquist, Oscar Carlsson, Stefanson*, Wörnberg, Hellebladh, Wikner och Nordenson*; samt

från andra kammaren: herrar Gustafson i Göteborg, Kärrlander, Vigelsho, Engkvist*, Asp*, Andersson i Essvik, Forsberg, Stiernstedt, von Sydow* och Enskog.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.